

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๘๔
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุม โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	(ลาการประชุม)
๒. นายอัษฎพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
๓. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)
๔. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้ออรอด

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๘๓ วันพุธ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาแนวทางการดำเนินงานภายหลังการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น**

ที่ประชุมมีการพิจารณาในประเด็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเปิดเบื่อนร่างรัฐธรรมนูญ โดยนายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ขณะนี้ยังไม่มีเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดเบื่อนร่างรัฐธรรมนูญ แต่ได้มีการตอบข้อซักถามของสื่อมวลชนกรณีร่างมาตรา ๒๕๗ ที่กำหนดให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกจะเข้ารับหน้าที่ และในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ และให้ถือว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคณะรักษาความสงบแห่งชาติยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปนั้น หากมีการเลือกตั้งแล้วเสร็จแต่ยังไม่ประกาศผลและเกิดมีเหตุการณ์ความไม่สงบ คณะรักษาความสงบแห่งชาติจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๔ ต่ออายุคณะรักษาความสงบแห่งชาติออกไปหรือไม่ ซึ่งได้ชี้แจงว่าร่างมาตรา ๒๕๗ บัญญัติเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาเพื่อไม่ให้เกิดสุญญากาศทางการเมือง

นอกจากนี้ ในปัจจุบันพบว่ามีการเผยแพร่บิดเบือนร่างรัฐธรรมนูญในแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) และหาหรือว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่ในแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะใส่สัญลักษณ์และระบุเลขมาตราอ้างอิงไว้ เพื่อให้สามารถแยกแยะได้ว่าเป็นแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

รัฐบาลก็ได้จัดทำแอปพลิเคชัน G-News เพื่อเป็นศูนย์รวมในการเผยแพร่ผลงานของรัฐบาล ซึ่งหมายรวมถึงเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ การปฏิรูปประเทศ และร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จึงควรมีผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมประชุมด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัจจุบันคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนมาในระดับหนึ่งแล้ว พบว่าประชาชนทั่วไปยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าอาจต้องชะลอการรับฟังความคิดเห็น และเพิ่มการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน โดยอาจต้องอาศัยสภาองค์กรชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน เนื่องจากมีบุคลากรจำนวนมากและสามารถเข้าถึงประชาชนทั่วไปได้

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญนั้น นอกจากสภาองค์กรชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) แล้ว ควรเผยแพร่เอกสารต่าง ๆ ผ่านกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติด้วย

- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง

- นอกจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย แล้ว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นส่วนที่มีความสำคัญและสามารถเข้าถึงประชาชนทั่วไปได้ ไม่ควรอาศัยองค์กรใดเพียงองค์กรเดียว แต่ควรอาศัยหลายองค์กรเพราะแต่ละองค์กรก็มีฐานของประชาชนและมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเห็นว่าก่อนการทำประชามติจะอาศัยกลุ่มเป้าหมายสี่กลุ่ม ได้แก่ สภาองค์กรชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้เผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ จะเสนอรายละเอียดต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนทั่วไปโดยผ่านองค์กรต่าง ๆ นั้นต้องมีค่าใช้จ่าย จึงควรต้องจัดตั้งสังกัด โดยอาจขอการสนับสนุนจากรัฐบาล และให้รัฐสภาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องการเผยแพร่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญต่อประชาชนทั่วไป ควรต้องมีการมอบหมายหน้าที่ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการคณะใดเพื่อให้มีการจัดการอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และไม่ซ้ำซ้อน

- การเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญต่อประชาชนทั่วไป นอกจากการอธิบายร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายหมวดแล้ว เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจควรต้องมีการสร้างจุดสนใจเป็นจุดขายของรัฐธรรมนูญ เช่น เรื่องป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเรื่องท้องถิ่น เป็นต้น

- นอกจากการเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญต่อประชาชนทั่วไปแล้ว ในการพิจารณาทบทวนร่างรัฐธรรมนูญก่อนจะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมที่เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มหรือองค์กรใดแล้ว ควรต้องมีการชี้แจงต่อกลุ่มและองค์กรนั้น เพื่อให้กลุ่มและองค์กรนั้นแจ่มไปยังสมาชิกต่อไป ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งในการเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การปรับปรุงเนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญต้องเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ จึงอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้เสนอในทุกตัวอักษร ซึ่งต้องชี้แจงว่าข้อเสนอของผู้เสนอนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมไว้ที่ใดในร่างรัฐธรรมนูญนี้

ในการดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทยนั้นยังมีความล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานหรือการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่น แต่สามารถกำหนดให้มีหลักการไว้ในร่างรัฐธรรมนูญเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ และขอให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดบันทึกความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เสนอมายังกรรมการแต่ละคนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญด้วย

นายนิติกร สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการจะดำเนินการจัดทำเนื้อหา (content) ในเรื่องสำคัญเพื่อใช้ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และจะเตรียมการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญก่อนวันลงประชามติ ซึ่งต้องมีการประสานงานกับคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้วย และหาวิธีว่าควรจะมีการชี้แจงกรณีที่มีพรรคการเมืองบางพรรคบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนและคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ควรประชุมร่วมกันเพื่อเตรียมการในการเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรเชิญผู้แทนของกลุ่มประชาชน องค์กร หรือหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ที่ส่งความคิดเห็นให้กับคณะกรรมการ มารับฟังการชี้แจงหรือการอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญด้วย

- ควรชี้แจงหรือจัดทำข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางเว็บไซต์หรือสื่อทางสังคมอินเทอร์เน็ต เพื่อแก้ไขปัญหาที่พรรคการเมืองบางพรรคบิดเบือนข้อมูลของร่างรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ควรชี้แจงเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องก่อนวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เพื่อลดแรงกดดันจากประชาชนก่อนที่คณะรัฐมนตรีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะส่งข้อเสนอการปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญให้กับคณะกรรมการ ส่วนการจัดทำเนื้อหา (content) ของร่างรัฐธรรมนูญนั้น ขอให้กรรมการร่วมกันจัดทำ

เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญโดยคำนึงถึงประชาชนในแต่ละกลุ่ม และควรมีการประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญ โดยนำเสนอความคิดเห็นของประชาชนหรือบุคคลสำคัญที่สนับสนุนเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางสื่อต่างๆ ด้วย

- ควรพิจารณารูปแบบหรือเนื้อหาของเอกสารที่จะนำไปใช้เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนในแต่ละกลุ่มซึ่งจะมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน เช่น ประชาชนในท้องถิ่น หรือประชาชนที่รับฟังข้อมูลที่ไม่ถูกต้องจากพรรคการเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในลักษณะของการกระจายเสียงในชุมชนหรือท้องถิ่นต่างๆ ด้วย

- ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนที่เป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะสร้างประโยชน์หรือมีหลักประกันเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านอย่างไร โดยบุคคลเหล่านี้จะเป็นแนวร่วมในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญได้ นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีการจัดสรรเงินให้กับตำบลต่างๆ ทุกตำบลในลักษณะเงินกองทุนตำบล จึงเป็นช่องทางที่คณะกรรมการจะประสานงานกับกระทรวงมหาดไทยในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้กับผู้นำชุมชนหรือตำบลได้ และควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางสื่อวิทยุ เพื่อให้ประชาชนในต่างจังหวัดเกิดความเข้าใจในสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้มากขึ้นด้วย

- ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนที่เป็นเครือข่ายของสำนักงานการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ด้วย

- ควรประสานงานกับกระทรวงหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการต้องการให้ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อเตรียมการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญก่อนวันลงประชามติด้วย

- มีบริษัทเอกชนบางแห่งต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ได้รายงานต่อที่ประชุมถึงผลการประชุมร่วมกับนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เกี่ยวกับการทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ณ ทำเนียบรัฐบาล โดยที่ประชุมได้มีการหารือถึงปัญหาในการจัดทำประชามติ ซึ่งอาจต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่องคะแนนเสียงของการทำประชามติว่าควรใช้คะแนนของผู้มีสิทธิลงคะแนนหรือผู้ที่มาใช้สิทธิลงคะแนน และเรื่องการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปแจกให้กับประชาชนก่อนวันลงประชามติ เป็นต้น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งว่า ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศวันลงประชามติ นอกจากนี้ นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้เสนอให้จัดทำคู่มือร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปแจกประชาชนแทนการแจกร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเวทีรณรงค์ประชาชนให้ไปลงคะแนนประชามติ โดยเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมเวทีดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม ประธานกรรมการเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ควรเร่งรีบที่จะประกาศวันลงประชามติ เนื่องจากจะเป็นการเร่งรัดการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๕ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์